

IV OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

ROSJA – AMBICJE I MOŻLIWOŚCI W XXI WIEKU

SOBOTA, 29 MAJA 2010 ROKU

Organizator

**Katedra Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II**

SESJA I: POZYCJA GOSPODARKI ROSYJSKIEJ W ŚWIECIE

Przewodnicząca: Prof. dr hab. Katarzyna Żukrowska

Dr hab. Kazimierz A. Kłosiński, prof. KUL (*Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II*) – *Profil cywilizacyjny Rosji w XXI wieku.*

Praca przedstawia zręby, korzenie kulturowe (cywilizacyjne) oraz realia gospodarcze współczesnej Rosji, państwa, które - jak się wydaje, a przynajmniej są tego przejawy - ma ambicje być państwem reprezentantem cywilizacji prawosławnej w przyszłej, cywilizacyjnej strukturze świata.

Słowa kluczowe: Rosja, cywilizacja prawosławna, gospodarka rosyjska

Dr hab. Helena Żukowska, prof. KUL (*Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II*) - *Rozważania o gospodarce Rosji na przełomie XX i XXI wieku*

Celem niniejszego artykułu jest wskazanie na silne i słabe strony gospodarki rosyjskiej, określenie szans i zagrożeń rozwoju gospodarczego Rosji oraz próba nakreślenia perspektyw i kierunków transformacji gospodarczej w Rosji.

Słowa kluczowe: gospodarka Rosji, słabe i silne strony, transformacja gospodarcza, kierunki rozwoju.

Dr Renata Pęciak (AE Katowice) - *Rosja jako emerging market – ocena potencjału gospodarki rosyjskiej na tle innych rynków wschodzących.*

Pojęcie *emerging market* jest powszechnie znane, jednak definicja tej kategorii ekonomicznej nie jest jednoznaczna. Różnice nie odnoszą się jedynie do interpretacji pojęcia, ale również do klasyfikacji poszczególnych gospodarek do tej kategorii. Wszystkie instytucje i rankingi dotyczące *emerging markets* klasyfikują Rosję jako jeden z najważniejszych rynków wschodzących. W pierwszej części artykułu, w sposób bardzo ogólny, zostały przedstawione te zagadnienia. Na podstawie zaproponowanych klasyfikacji wyodrębnione zostały gospodarki, które stanowiły porównanie dla oceny potencjału gospodarki rosyjskiej.

W drugiej części, na podstawie wybranych wskaźników dotyczących oceny sytuacji społeczno-gospodarczej, warunków wzrostu, rozwoju, konkurencyjności, a także potencjału rynkowego, zostały zaprezentowane i porównane wybrane gospodarki posocjalistyczne zaliczane do rynków wschodzących.

Słowa kluczowe: ROSJA, EMERGING MARKETS, GOSPODARKI POSOCJALISTYCZNE, POTENCJAŁ GOSPODARCZY.

Mgr Marcin Czarnacki (*Seminarium Doktorskie z Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych KUL*) - Znaczenie Rosji wśród państw grupy BRIC.

Artykuł prezentuje Rosję na tle Brazylii, Indii i Chin. Przedstawione podstawowe wskaźniki gospodarcze i społeczne wskazują, że na przestrzeni lat 2000-2008 wymiana handlowa pomiędzy Rosją a pozostałymi państwami z grupy BRIC uległa zwiększeniu, zmieniła się również jej struktura. Zaobserwowano rosnące uzależnianie się Rosji od importu towarów technologicznie intensywnych z Chin i Brazylii; następuje również widoczna specjalizacja Rosji w eksporcie surowców naturalnych, a przede wszystkim ropy naftowej i gazu ziemnego. Efektem tego jest między innymi pogarszająca się konkurencyjność rosyjskiej gospodarki względem pozostałych państw grupy BRIC. W efekcie konieczne jest przeprowadzenie reform gospodarczych które umożliwią zmianę tego trendu i umieszczenie Rosji na ścieżce wzrostu gospodarczego i unowocześniania jej gospodarki, jak również ograniczenia, a w konsekwencji likwidacji negatywnych procesów demograficznych – ujemnego przyrostu naturalnego oraz rosnących dysproporcji w poziomie dochodów mieszkańców.

Słowa kluczowe: Rosja, Brazylia, Indie, Chiny, BRIC, handel, konkurencyjność

Mgr Piotr Rubaj (*Seminarium Doktorskie z Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych KUL*) – Rosja i Chiny – podobieństwa i różnice w transformacjach ustrojowych w XX wieku – konsekwencje dla gospodarki światowej.

Polityczne i gospodarcze przemiany, jakie zaszły w Rosji i w Chinach w drugiej połowie XX wieku wywarły ogromny wpływ na gospodarkę światową i spowodowały, że znacząco zmieniła się rola tych dwóch krajów w kształtowaniu się międzynarodowych stosunków gospodarczych, politycznych i bezpieczeństwa. Zainicjowane w dwóch ostatnich dekadach XX wieku wewnętrzne reformy gospodarcze i społeczne, choć nie doprowadziły do ukształtowania się typowej wolnorynkowej działalności gospodarczej, pozbawionej wpływów politycznych, oligarystycznych zależności oraz korupcyjnych powiązań to jednak doprowadziły do szerszego otwarcia się tych krajów na międzynarodową wyminę gospodarczą oraz umożliwiły napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Pomimo, braku typowej dla krajów demokratycznych swobody prowadzenia działalności gospodarczej oraz szeregu ograniczeń o charakterze administracyjnym, to jednak wielkość tych krajów w sensie potencjału gospodarczego jak również liczby ludności, sprawia, że atrakcyjność rynków tych państw jest bardzo duża.

Słowa kluczowe: Rosja, Chiny, transformacje ustrojowe w Rosji w XX wieku, reformy gospodarcze w Rosji w XX wieku, ustrojowe i gospodarcze transformacje w Chinach w XX wieku

Mgr Tatiana Rozumowska-Gapeeva (*Seminarium Doktorskie z Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych KUL*) – Rozwój technologiczny Rosji w XXI wieku.

Artykuł na podstawie kluczowych wskaźników prezentuje stan potencjału naukowego oraz rozwoju technologicznego Rosji w pierwszych latach XXI wieku.

Słowa kluczowe: gospodarka Rosji w XXI wieku, potencjał naukowy, rozwój technologiczny, Rosja, kraje G-7.

Mgr Agata Wancio (*Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktury*) - Bezpośrednie inwestycje rosyjskich korporacji za granicą – tendencje i perspektywy.

Bezpośrednie inwestycje rosyjskich korporacji za granicą – tendencje i perspektywy

Wraz z postępującym procesem integracji rosyjskiej gospodarki z międzynarodowym otoczeniem nastąpił w ostatnich latach nie tylko dynamiczny napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) na rynek rosyjski, ale również wyraźny wzrost aktywności inwestycyjnej rosyjskich firm za granicą. Koncentrują się one już nie tylko na krajach WNP i innych krajach rozwijających się, ale wzrasta ich zaangażowanie na rynkach krajów wysoko rozwiniętych. Prezentowany artykuł jest próbą identyfikacji czynników sprzyjających ekspansji rosyjskich przedsiębiorstw i motywów internacjonalizacji, a także stosowanych przez nie strategii inwestycyjnych. Przedstawia on również skalę i tempo napływu rosyjskich inwestycji na rynek światowy, ich strukturę branżową i geograficzną oraz wskazuje na głównych graczy na rynku transnarodowych fuzji i przejęć. Kończy się zaś próbą wskazania krótko- i długookresowych perspektyw działalności inwestycyjnej rosyjskich przedsiębiorstw za granicą.

Słowa kluczowe: inwestycje, BIZ, Rosja, fuzje i przejęcia, korporacja transnarodowa

Sesja II: ROSJA – UNIA EUROPEJSKA – POLSKA

Przewodniczący: Prof. dr hab. Paweł Bożyk

Prof. dr hab. Katarzyna Żukrowska (*SGH*) - Instytucjonalizacja stosunków Rosja-UE: możliwości, osiągnięcia, interesy.

W rozdziale dowodzi się, że obecny etap stosunków UE - Rosja zdefiniowany przez instytucjonalne ramy jest tymczasowy, co oznacza potrzebę przygotowania nowych rozwiązań instytucjonalnych, które będą mogły zastąpić koncepcję czterech przestrzeni. Wspólnym interesem Rosji, WNP a także Unii Europejskiej jest stymulowanie dalsze procesu transformacji i wzrostu, a także rozwoju państw tego regionu. Można to osiągnąć przez udostępnienie Rosji i WNP korzystniejszej pozycji we współpracy z UE od rozwiązań obecnie wprowadzonych. Takim rozwiązaniem może być przyszłe członkostwo w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG). Argumentacja przedstawiona w rozdziale wskazuje, że takie rozwiązanie pozwoli zachować Rosji własną politykę handlową, co ma znaczenie w kontekście nowo ustalonych warunków handlu w ramach państw WNP. Rosja z większością państw WNP zinstytucjonalizowała swój handel w ramach unii celnej. Członkostwo Rosji w WTO i nowy kształt porozumienia z UE może mieć wpływ na zmiany

transformacyjne w pozostałych państwach regionu. Podobnie jak Porozumienia o Partnerstwie i Współpracy (PCA) były wykorzystane w ten sposób we wczesnych fazach transformacji. Jako przygotowanie do takich nowych rozwiązań może służyć współpraca w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, która obejmuje sześć państw WNP (Armenię, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzję, Mołdawię, Ukrainę). Podobnym celom może służyć zastosowanie ENPI (European Neighborhood Policy Instrument – Instrumentu Europejskiej Polityki Sąsiedztwa), który również obejmuje Rosję. Ogólnie mówiąc, Rosja dotąd miała specjalne przywileje ze strony UE, o czym decydowały jej powiązania w regionie i odpowiedzialność za stabilizację w nim, uzasadniające umowę z UE dopasowaną do tych specjalnych potrzeb. Obecnie Rosja „ani nie jest w, ani poza” Europą czy strukturami atlantyckimi. Takie rozwiązanie nie może trwać wiecznie. Docelowe rozwiązanie powinno być oparte na koncepcji „włączenia” jako, że „włączenie” jest jednym z haseł unijnych. Inkluzja poparta jest również przez długookresową wizję rozwoju gospodarki światowej. Niemniej Rosja wymaga specjalnych warunków dla swojego włączenia, co jest pochodną jej roli w ramach WNP. Taka rola nadal może być odgrywana w ramach nowej umowy jeśli wzajemne stosunki między UE i Rosją będą zinstytucjonalizowane w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Słowa kluczowe: instytucjonalizacja stosunków, strefa wolnego handlu, unia celna, stabilizacja makroekonomiczna, współpraca międzynarodowa, stowarzyszenie, członkostwo, handel, liberalizacja, obszar, interes, UE, WNP, Rosja

Prof. dr hab. Józef Misala (SGH), Dr Elżbieta Siek (Politechnika Radomska)
- Ilościowe i jakościowe mankamenty handlu między Polską i Rosją

W artykule omówiono główne mankamenty, zarówno ilościowe, jak i jakościowe, handlu między Polską i Rosją w okresie transformacji. Ta asymetria we wzajemnych obrotach handlowych, jak również wiele czynników zarówno o charakterze ekonomicznym, jak i politycznym, determinują współpracę pomiędzy tymi krajami. Do najważniejszych mankamentów zalicza się: a) asymetrię udziałów w handlu zagranicznym i dochodzie narodowym partnerów, b) zmiany dynamiki w handlu wzajemnym, c) asymetrie w strukturze towarowej i rodzajowej handlu. Zwraca się przy tym uwagę na duży i rosnący deficyt handlowy Polski w stosunkach z Federacją Rosyjską. Dlatego też, wydaje się niezbędne przygotowanie długookresowej strategii rozwoju powiązań gospodarczych z Rosją, której podstawowe elementy przedstawiono w ostatniej części prezentowanego opracowania.

Słowa kluczowe: Rozwój gospodarczy Polski i Rosji, miejsce Polski i Rosji w gospodarce światowej, stosunki gospodarcze Polska – Rosja.

Prof. dr hab. Paweł Bożyk (Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Informatyczna w Warszawie) – *Scenariusze możliwego rozwoju stosunków Polski z Rosją do 2020 roku.*

Pierwszy scenariusz – kontynuacji dotychczasowych stosunków politycznych między Polską a Rosją oznaczałby pozostanie obu krajów na marginesie ich stosunków gospodarczych z zagranicą. Jego realizacja w praktyce wymagałaby uniezależnienia się Polski od rosyjskich dostaw ropy naftowej i gazu; zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego będzie dla Polski w nadchodzącym dziesięcioleciu zadaniem szczególnie ważnym ze względu na pogłębiający się deficyt tych surowców w świecie i duże prawdopodobieństwo wykorzystywania przez Rosję ich dostaw dla budowy swej pozycji wielkomocarstwowej.

Drugi scenariusz – zwiększenia napięć politycznych w stosunkach polsko-rosyjskich - jest mało prawdopodobny, ale nie należy go wykluczyć. Okres krańcowo napiętych wzajemnych stosunków politycznych już przecież istniał w latach międzywojennych, gdy wzajemny handel towarowy został zepchnięty na całkowity margines, stanowiący około 1 proc. polskich obrotów z zagranicą. Stało się to pomimo istniejącego w Polsce potencjału produkcyjnego wyspecjalizowanego w czasach zaboru carskiego w dostawach na rynek rosyjski. Nadrzędny charakter stosunków politycznych zdecydował o ograniczeniu tych dostaw do minimum i rezygnacji z potencjalnych korzyści ekonomicznych. Obecne napięcia polityczne między Polską a Rosją sięgają tych samych źródeł co polsko-rosyjskie stosunki gospodarcze w okresie międzywojennym. W razie realizacji tego scenariusza uniezależnienie energetyczne Polski od Rosji stałoby się niezbędne; trudno byłoby bowiem oczekiwać gwarancji stabilnych dostaw ropy naftowej i gazu w warunkach nasilających się wzajemnych nieprzyjaznych działań politycznych.¹

Takiej stabilności z pewnością nie zagwarantowałyby zastąpienie rosyjskich dostaw tych surowców dostawami z krajów arabskich, pomijając już olbrzymią skalę nakładów inwestycyjnych, niezbędnych do budowy alternatywnej infrastruktury dostaw.

Trzeci scenariusz – poprawy stosunków politycznych z Rosją - jest najbardziej prawdopodobny. Przemawiają za nim zarówno czynniki egzogeniczne, w dużym stopniu niezależne od Polski, jak też czynniki endogeniczne, na ogół zależne od naszego kraju.

Słowa kluczowe: Rosja, scenariusze współpracy, bezpieczeństwo energetyczne

Dr Józef Osoba (*Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie*)

- Rosyjsko - niemieckie konsorcjum Nordstream a dywersyfikacja dostaw gazu do państw UE.

Zgodnie z prognozami zużycie gazu jako jedyne nośnika energii będzie dynamicznie rosnać. W jeszcze większym stopniu rosnać będzie zależność od gazu ziemnego, jako źródła energii państw Unii Europejskiej. Oczekuje się, że największy przyrost konsumpcji nastąpi w sektorze elektroenergetycznym i elektrociepłowniczym, gdzie gaz będzie stopniowo zastępował węgiel oraz częściowo energię jądrową. Szczególnie silną tendencję do takiej zmiany popytu obserwujemy w Niemczech, które zrezygnowały z budowy energetyki jądrowej. Uwzględniając wpływ rozszerzenia UE oraz wysoką zależność nowych państw członkowskich od importu gazu, udział Rosji jako partnera w handlu gazem ziemnym znacznie wzrośnie dla całej Unii a w tym szczególnie dla Niemiec, które są największym konsumentem tego surowca w całej Unii Europejskiej. W tym kontekście najistotniejszym partnerem dla strony niemieckiej jest monopolista w wydobywaniu gazu, czyli rosyjska firma *Gazprom*, która wspólnie z partnerami niemieckimi powołała konsorcjum *Nordstream AG*, które ma zbudować do 2010 roku dwunitek gazociąg po dnie Morza Bałtyckiego tzw. *Nordstream Pipeline*, łączący złoża gazu w Rosji z odbiorcami bezpośrednio w Niemczech, z pominięciem krajów tranzytowych. Działalność tego konsorcjum ma istotne znaczenie dla zaopatrzenia w gaz ziemny terytorium całej Unii Europejskiej, ponieważ Rosja obok Norwegii jest jego największym dostawcą. Istnieją obecnie jednak poważne przeszkody ku temu aby ten gazociąg powstał. Spowodowane są one przyczynami finansowymi, ekologicznymi a także potrzebą stworzenia wspólnej i jednolitej polityki energetycznej całej Unii Europejskiej, która obejmowałaby też kwestię dywersyfikacji dostaw gazu, poprzez budowę alternatywnych sieci do Unii i uniezależnienia jej w ten sposób od dostaw dotychczasowych monopolistów. Unia Europejska podejmuje szereg działań

¹ ADAMSKI Ł., *Polityka Rosji wobec Polski i UE po wojnie w Gruzji*, „Biuletyn PISM” nr 43 (511).

nakierowanych na wzmocnienie istniejących, bądź stworzenie nowych źródeł jej wydobycia oraz na rozbudowanie odpowiedniej infrastruktury transportowej w ramach projektów transeuropejskiej sieci energetycznej. Mimo to obecnie nie można powiedzieć, że nie istnieje jedna, skoordynowana i wspólna polityka energetyczna Unii Europejskiej. Istnieją bowiem w tej kwestii rozbieżności interesów pomiędzy „starymi” i „nowymi krajami”. Szczególnie dotyczy to kwestii dostaw gazu ziemnego, w którego dostawach na teren UE niebagatelną rolę będzie odgrywało konsorcjum *Nordstream AG*.

Sesja III: ROZWÓJ SEKTORA USŁUGOWEGO, BANKOWEGO ORAZ KAPITAŁOWEGO W ROSJI

Przewodniczący: Dr hab. Stanisław Szukalski, prof. UŁ

Dr hab. Stanisław Szukalski, prof. UŁ (*Uniwersytet Łódzki*) - Sektor usług w strukturze gospodarki rosyjskiej - stan i perspektywy rozwoju.

Artykuł poświęcony jest ocenie struktury gospodarki rosyjskiej i perspektywom jej rozwoju, w szczególności rozważania dotyczą pozycji sektora usług. Podjęto w nim także próbę oceny zjawiska przenoszenia potencjału usług do Rosji przez korporacje transnarodowe na tle innych krajów regionu oraz szans rozwojowych w kontekście tendencji światowych.

Słowa kluczowe: struktura gospodarki, sektor usług, offshoring usług,

Dr hab. Eugeniusz Gostomski, prof. UG (*Uniwersytet Gdański*) - System bankowy w Rosji.

System bankowy w Rosji przechodzi głęboką transformację. Zmniejsza się liczba banków na skutek zamykania lub przejmowania małych instytucji kredytowych, czemu towarzyszy jednak rozwój sieci placówek bankowych. Z powodu istnienia dużej liczby banków koncentracja kapitałów i aktywów w rosyjskim systemie bankowym jest niska. 41% aktywów sektora bankowego jest kontrolowane przez państwo, a 19% przez inwestorów zagranicznych. Aktywa bankowe w relacji do PKB stanowią tylko 68%. Ostatnie dwa lata były bardzo trudne dla rosyjskich banków. Ich zyski znacznie się obniżyły. Udział złych kredytów w 2008 roku zwiększył się 1,3% do 2,1%.

Słowa kluczowe system bankowy, transformacja, banki państwowe, prywatyzacja banków, banki z kapitałem zagranicznym

Mgr Jolanta Sprysak (*Seminarium Doktorskie z Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych KUL*) – Bankowość centralna w Rosji - historia i współczesne tendencje rozwojowe.

W prezentowanym artykule przedstawiono w skrócie historię powstania i reorganizacji Banku Rosji oraz jego cele i zadania. Zwrócono uwagę na ograniczenie instytucjonalnej niezależności Banku Centralnego z uwagi na uczestniczenie i decydowanie o kształcie polityki pieniężnej organów władzy państwowej. Podkreślono istotną rolę jaką nadal w Rosji pełnią banki państwowe. Wymieniono też niektóre decyzje Banku Rosji w polityce pieniężnej w okresie 1998-2009. Działania polityki pieniężnej w tym okresie były głównie skierowane na wzrost gospodarczy, dopiero w ostatnich latach podjęto zamierzenia o realizacji strategii

bezpośredniego celu inflacyjnego. W części końcowej niniejszego referatu wskazano na główne tendencje rozwojowe w rosyjskiej bankowości jak też na czynniki ograniczające ten rozwój.

Słowa kluczowe: bankowość centralna, Bank Rosji, struktura organizacyjna, niezależność, nadzór, polityka pieniężna, instrumenty polityki pieniężnej, inflacja, kurs walutowy, stopy procentowe, stopa rezerw obowiązkowych, kryzys.

Dr Dorota Anna Mikulska (*Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II*) –
Rosyjski rynek kapitałowy w XXI wieku

Rynek kapitałowy jest stosunkowo młodym, ale bardzo dynamicznym segmentem rosyjskiego rynku finansowego. W pierwszej dekadzie XXI wieku jego wartość wzrosła ponad 10-krotnie, przy czym najwyższe tempo wzrostu odnotowano w latach 2000-2007. Największy udział w wartości rosyjskiego rynku kapitałowego ma kapitalizacja akcji. Prawie 90% wszystkich obrotów kapitałowych w Rosji kontroluje Moskiewska Międzybankowa Giełda Walutowa. Jednakże inwestorzy zagraniczni wyżej cenią Rosyjski System Handlowy, który daje możliwość dokonywania transakcji zarówno w rublach, jak i w dolarach amerykańskich.

Słowa kluczowe: rosyjski rynek kapitałowy, giełda, kapitalizacja akcji, rynek dłużnych papierów wartościowych, indeks giełdowy.

SESJA IV: POLITYKA ROSJI W XXI WIEKU

Przewodnicząca: Prof. Anna Visvizi

Prof. Anna Visvizi (*The American College of Greece, Deree College School of Business Administration*) - *Pozycja Rosji w stosunkach międzynarodowych: ambicje i możliwości w XXI wieku*

Pytanie o pozycję Rosji w stosunkach międzynarodowych, to w istocie pytanie o wybory, przed którymi stoi Rosja i o trudną sztukę albo wyboru pomiędzy nimi albo ich umiejętnego łączenia. Zmiany w otoczeniu międzynarodowym stawiają kwestie rosyjskiego potencjału gospodarczego i zbrojnego w nowym świetle wskazując, że w dobie obecnej korelacje pomiędzy determinantami polityki zagranicznej uległy zasadniczej zmianie. To właśnie ów nowy rodzaj sprzężeń zwrotnych w rosyjskiej polityce zagranicznej warunkuje ambicje Rosji i możliwości ich realizowania. W wyniku szeroko pojętego interesu narodowego, Rosja w mniejszym lub większym stopniu musi dostosować się do reguł gry spajających system złożonych zależności gospodarczych i politycznych w świecie. Ten proces można określić mianem „normalizacji”. W tym znaczeniu, interesy, ambicje i możliwości Rosji są ściśle związane z jej integracją w strukturach bezpieczeństwa i współpracy gospodarczej współczesnego świata.

Słowa kluczowe: Rosja, stosunki międzynarodowe, polityka zagraniczna, współpraca gospodarcza

Dr Tomasz Kapuśniak (*Instytut Europy Środkowo-Wschodniej*) - Zmiany wewnętrzne w Rosji w dobie Władimira Putina.

Niniejszy artykuł stara się ukazać zmiany jakie miały miejsce w Rosji w dobie prezydentury Władimira Putina. Struktura niniejszego artykułu skupia się na analizie poszczególnych elementów przebiegu badań: sytuacja polityczna w Rosji czasów Władimira Putina, centralizacja państwa, sprzężenie polityki i kapitału oraz sytuacja organizacji pozarządowych w Rosji (NGOs).

Słowa kluczowe: Rosja, prezydentura Władimira Putina, sytuacja społeczna w Rosji, sytuacja NGOs w Rosji, system polityczny w Rosji

Dr Joanna Kwiecień-Rosińska (*SGH*) – Rosja a rozwój międzynarodowych systemów nawigacji satelitarnej – GLONASS

Technologia nawigacji satelitarnej rozwija się bardzo szybko. Modernizacje systemu GPS, uzyskanie pełnej operacyjności systemu GLONASS oraz GALILEO ułatwią rozwój nowych aplikacji oraz umożliwi otwarcie nowych rynków.

Celem tego opracowania jest określenie pozycji Rosji w obszarze międzynarodowych systemów nawigacji satelitarnej. Na wstępie zostanie przedstawiona charakterystyka GLONASS uzupełniona o historię jego rozwoju. Dalsza część opracowania zostanie poświęcona sytuacji gospodarczo-społecznej Rosji. Rozważaniom zostanie poddany również problem, czy Rosja występuje w charakterze partnera poszukującego płaszczyzny do współpracy, czy raczej skłania się ku rywalizacji. W opracowaniu zostanie również opisany wpływ rozwoju systemów nawigacji satelitarnej na światowy system bezpieczeństwa międzynarodowego. Na zakończenie, podjęto próbę określenia przyszłości systemu GLONASS w dziedzinie zastosowań cywilnych i militarnych.

Dr Jadwiga Stachura (*WSE w Białymstoku*) - Znaczenie Rosji w polityce zagranicznej USA za prezydentury Baracka Obamy

„Reset”, który z inicjatywy administracji Baracka Obamy nastąpił w stosunkach amerykańsko-rosyjskich, jest konsekwencją dokonanej przez nią korekty strategicznych priorytetów oraz modyfikacji sposobu działania USA w stosunkach międzynarodowych. Biały Dom jest nastawiony pragmatycznie. „Na boku” pozostawiono rozbieżności, by lepiej wykorzystać potencjał bilateralnych stosunków i stosunków NATO-Rosja dla zacieśnienia współpracy w sprawach dla USA najważniejszych – powstrzymania proliferacji broni masowej zagłady i walki z zagrożeniami dla amerykańskiego i (międzynarodowego) bezpieczeństwa, które generuje region „Szerokiego” Bliskiego Wschodu. Natomiast Moskwa osłabienie amerykańskiej hegemonii usiłuje wykorzystać dla odepchnięcia USA i NATO od granic Rosji i obszaru postradzieckiego. Jej długofalowym celem jest osłabienie spójności transatlantyckich stosunków i dzięki temu wzmocnienie – kosztem więzów łączących Amerykę z Europą – jej pozycji w trójkącie: USA – Europa (UE i europejscy członkowie NATO) – Rosja.

Słowa kluczowe: Federacja Rosyjska, Stany Zjednoczone, Sojusz Północnoatlantycki, polityka zagraniczna, polityka bezpieczeństwa.

PATRONAT MEDIALNY

